EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

14. detsember 2006 *

Kohtuasjas C-316/05,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Högsta domstolen'i (Rootsi) 9. augusti 2005. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 16. augustil 2005, menetluses

Nokia Corp.

versus

Joacim Wärdell,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud K. Lenaerts, E. Juhász, K. Schiemann ja M. Ilešič (ettekandja),

* Kohtumenetluse keel: rootsi.

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikus menetluses esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Nokia Corp., esindaja: *advokat* H. Wistam,

— J. Wärdell, esindaja: *advokat* B. Stanghed,

— Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues ja J.-C. Niollet,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: W. Wils ja K. Simonsson,

olles 13. juuli 2006. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994 L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/1, lk 146; edaspidi „määrus") artikli 98 lõike 1 tõlgendamist.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Määruse artikkel 9, pealkirjaga „Ühenduse kaubamärgiga antavad õigused" sätestab:

„1. Ühenduse kaubamärk annab omanikule selle kasutamise ainuõiguse. Omanikul on õigus takistada kõikidel kolmandatel isikutel kasutada kaubandustegevuse käigus ilma tema loata:

a) kõiki tähiseid, mis on identsed ühenduse kaubamärgiga, kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks on registreeritud ühenduse kaubamärk;

[...]

2. Lõike 1 alusel võib muu hulgas keelata järgmised toimingud:

a) tähise kandmine kaupadele või nende pakendile;

[...]

c) kaupade importimine ja eksportimine kõnealuse tähise all;

[...]".

3 Määruse artikkel 14, pealkirjaga „Siseriikliku õiguse täiendav kohaldamine rikkumiste korral" täpsustab:

„1. Ühenduse kaubamärgi mõju reguleerivad ainult käesoleva määruse sätted. Muudel juhtudel reguleerib ühenduse kaubamärgi rikkumist siseriiklik õigus, mis käsitleb siseriikliku kaubamärgi rikkumist, X jaotise sätete kohaselt.

[...]

3. Kohaldatavad menetluseeskirjad määratakse kindlaks X jaotise sätete kohaselt."

4 Määruse X jaotis, pealkirjaga „Ühenduse kaubamärkidega seotud kohtuasjade kohtualluvus ja menetlusnormid", sisaldab artikleid 90–104.

5 Vastavalt määruse artikli 91 lõikele 1 ja artikli 92 punktile a määravad liikmesriigid oma territooriumil siseriiklikud esimese ja teise astme kohtud, mida nimetatakse „ühenduse kaubamärkide kohtuteks", mille ainupädevusse kuuluvad kõik hagid seoses ühenduse kaubamärkide õiguste rikkumisega ja, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud, ka hagid seoses õiguste rikkumise ohuga.

6 Määruse artikkel 97 näeb ette:

„1. Ühenduse kaubamärkide kohtud kohaldavad käesoleva määruse sätteid.

2. Käesoleva määrusega reguleerimata küsimustes kohaldab ühenduse kaubamärkide kohus siseriiklikke, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätteid.

3. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldab ühenduse kaubamärkide kohus samu menetlusnorme, mida kohaldataks kohtu asukohaliikmesriigi siseriikliku kaubamärgiga seonduva sama liiki hagi puhul."

7 Määruse artikkel 98 sätestab:

„1. Kui ühenduse kaubamärkide kohus leiab, et kostja on rikkunud ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi või ähvardanud neid rikkuda, teeb ta korralduse, millega

keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate toimingute jätkamine, kui ei ole eripõhjusi vastupidiseks. Lisaks sellele võtab kohus siseriikliku õiguse kohaselt meetmed tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni.

2. Kõigil muudel juhtudel kohaldab ühenduse kaubamärkide kohus selle liikmesriigi õigust (rahvusvaheline eraõigus kaasa arvatud), kus õiguste rikkumine või rikkumisega ähvardamine toime pandi."

Rootsi õigusnormid

8 Vastavalt varumärkeslagen'i (1960:644) (edaspidi „kaubamärgiseadus") §-le 4 hõlmab õigus kanda kaupadele eristav tähis seda, et ühelgi teisel isikul peale kaubamärgi omaniku ei ole õigust majandustegevuse käigus kasutada oma kaupade tunnusena märki, mida võib kaubamärgiga segi ajada, sõltumata sellest, kas neid kaupu kavatsetakse tarnida Rootsi või välisriiki või kas neid imporditakse.

9 Kaubamärgiseaduse §-ga 37 kehtestatakse sanktsioonid tahtlike või raske hooletuse tõttu toimepandud rikkumiste puhuks.

10 Kaubamärgiseaduse §-i 37a alusel võib kohus kaubamärgiomaniku taotlusel keelata kaubamärgiomaniku õigusi rikkuvate toimingute jätkamise ning selle keelu rikkumisel trahvi määrata. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märkis, et selle sätte kohaldamine on fakultatiivne.

11 Kaubamärgiseaduse § 66 sätestab ühelt poolt, et ühenduse kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise korral kohaldatakse selle seaduse §-i 37. Teiselt poolt täpsustab see säte, et sama seaduse §-i 37a kohaldatakse juhul, kui määrusest ei tulene teisiti.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 Nokia Corp. (edaspidi „Nokia") on sõnamärgi Nokia omanik, mis on registreeritud nii Rootsi siseriikliku kaubamärgina kui ka ühenduse kaubamärgina sellistele kaupadele nagu „mobiiltelefonid ja nende tarvikud".

13 J. Wärdell importis 2002. aastal Filipiinidelt *flash sticker*'eid (vilkuvad kleepsud). Tegemist on kleepsudega, mis on mõeldud kinnitamiseks mobiiltelefonidele ja mis sisaldavad valgusdioodi, mis vilgub, kui telefon heliseb.

14 Tollikontrollis selgus, et osa *flash sticker*'eid kannab Nokia kaubamärki, kas tootel endal või selle pakendil. J. Wärdell teatas, et tegemist on tarnija eksitusega, millest ta ei olnud teadlik.

15 Nokia süüdistas J. Wärdelli kaubamärgiga seotud õiguste rikkumises ja esitas tema vastu Stockholms tingsrätt'ile hagi, nõudes, et J. Wärdellil keelataks kasutada tema äritegevuses tähiseid, mis võivad põhjustada segiajamist Rootsi ja ühenduse kaubamärgiga Nokia, ning keelu rikkumisel määrataks trahv.

16 Tingsrätt tuvastas rikkumise. Kuna J. Wärdell oli teatanud, et ta kavatseb importida veel *flash sticker*'eid, leidis nimetatud kohus, et esineb rikkumise kordamise oht, ja määras talle taotletud keelu, mille rikkumine toob kaasa trahvi määramise.

17 J. Wärdelli apellatsioonkaebuse osas otsustas Svea hovrätt, et viimati nimetatu on toime pannud kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise ja et on olemas oht, et ta võib edaspidi toime panna samasuguseid Nokia kaubamärgi vastu suunatud tegusid. Samas tõdedes, et J. Wärdell ei ole varem selliseid tegusid toime pannud ja et teda saab süüdistada ainult hooletuses, leidis kohus, et ei olnud alust talle määrata keeldu, mille rikkumine toob kaasa trahvi määramise.

18 Seejärel kaebas Nokia asja edasi Högsta domstolenile. Ta väitis, et ainuüksi see, et J. Wärdell on objektiivselt rikkunud tema kaubamärgiga seotud õigusi, on piisav selleks, et määrata talle keeld, mille rikkumine toob kaasa trahvi määramise.

19 Neil asjaoludel otsustas Högsta domstolen menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas mõistet „eripõhjused" määruse (EÜ) nr 40/94 [...] artikli 98 lõike 1 esimeses lauses peab tõlgendama nii, et kohus, kes leiab, et kostja on rikkunud ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi, võib muudest asjaoludest sõltumatult jätta keelamata õigusi rikkuvate toimingute jätkamise, kui ta leiab, et rikkumise jätkamise oht ei ole ilme või see on mingil moel piiratud?

2. Kas seda mõistet peab tõlgendama nii, et kohus, kes leiab, et kostja on rikkunud ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi, võib isegi siis, kui esimeses küsimuses toodud põhjusel puudub alus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate toimingute jätkamise keelamiseks, jätta sellise keelu määramata põhjusel, et on selge, et kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate toimingute jätkamine kuulub siseriiklikus õiguses sätestatud üldise rikkumiskeelu kohaldamisalasse ning et kostjale võidakse määrata kriminaalkaristus, kui õiguste rikkumine jätkub tahtlikult või raske hooletuse tõttu?

3. Kui vastus teisele küsimusele on eitav, siis kas käesoleval juhul tuleb võtta erimeetmeid, näiteks sidudes keelu rahatrahviga, millega tagataks keelust kinnipidamine, isegi kui on selge, et kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate toimingute jätkamine kuulub siseriiklikus õiguses sätestatud üldise rikkumiskeelu kohaldamisalasse ja et kostjale võidakse määrata kriminaalkaristus, kui õiguste rikkumine jätkub tahtlikult või raske hooletuse tõttu?

4. Kui vastus kolmandale küsimusele on jaatav, siis kas see on kohaldatav ka sel juhul, kui siseriikliku kaubamärgiga seotud õiguste samalaadse rikkumise korral ei peeta niisuguse erimeetme kohaldamise tingimusi täidetuks?"

Esimene küsimus

20 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas määruse artikli 98 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et ainuüksi see, et ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise oht ei ole

ilmne või see on mingil moel piiratud, on eripõhjus, mille tõttu ühenduse kaubamärkide kohus võib jätta andmata korralduse, millega keelatakse kostjal neid toiminguid jätkata.

21 Nii ühenduse õiguse ühetaolise kohaldamise nõudest kui ka võrdsuse põhimõttest tuleneb, et ühenduse õigusnorme, mis ei viita otseselt liikmesriikide õigusele nende tähenduse ning ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt kogu ühenduses tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt ning selleks tuleb arvestada õigusnormi konteksti ja vastava regulatsiooniga taotletavat eesmärki (vt eelkõige 18. jaanuari 1984. aasta otsus kohtuasjas 327/82: Ekro, EKL 1984, lk 107, punkt 11; 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-287/98: Linster, EKL 2000, lk I-6917, punkt 43, ja 17. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas C-170/03: Feron, EKL 2005, lk I-2299, punkt 26).

22 See kehtib määruse artikli 98 lõike 1 esimeses lauses kasutatud mõiste „eripõhjused" kohta.

23 Samas sätestab määruse artikli 14 lõige 1, et „[m]uudel juhtudel reguleerib ühenduse kaubamärgi rikkumist siseriiklik õigus, mis käsitleb siseriikliku kaubamärgi rikkumist, X jaotise sätete kohaselt".

24 Siiski ei välista ühelt poolt see viide liikmesriikide siseriiklikele õigustele seda, et ühenduse seadusandja võib kindlaks määrata teatud hulga norme, mis reguleerivad ühetaoliselt ühenduse kaubamärgi rikkumisi, nagu osundab ka täpsustus „X jaotise sätete kohaselt".

25 Teiselt poolt, nagu tuleneb määruse teisest põhjendusest, on määrusega loodud ühenduse kaubamärgikorra eesmärk anda ettevõtjatele õigus „saada ühenduse kaubamärke, millele antakse ühtne kaitse ja mis kehtib kogu ühenduse territooriumil".

26 Ühenduse kaubamärkide kaitsmiseks on oluline tagada nende kaubamärkide rikkumise keelust kinnipidamine.

27 Niisiis, kui mõistet „eripõhjused" tuleks tõlgendada erinevates liikmesriikides erinevalt, siis samad asjaolud võiksid olla ühtedes liikmesriikides aluseks ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise keelule, kuid teistes mitte. Niisiis ei oleks ühenduse kaubamärkidele tagatud kaitse kogu ühenduse territooriumil ühetaoline.

28 Mõistet „eripõhjused" tuleb seetõttu ühenduse õiguskorras tõlgendada ühetaoliselt.

29 Selles osas tuleb esiteks sedastada, et määruse artikli 98 lõike 1 esimene lause on erinevates keeleversioonides sõnastatud käskivalt (vt eelkõige hispaania keeles „dictará providencia para prohibirle", hollandi keeles „verbiedt", inglise keeles „shall [...] issue an order prohibiting", itaalia keeles „emette un'ordinanza vietandogli", prantsuse keeles „rend [...] une ordonnance lui interdisant", saksa keeles „verbietet").

30 Seega peab ühenduse kaubamärkide kohus põhimõtteliselt tegema korralduse, millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või

rikkuda võivate toimingute jätkamine, ja järelikult tuleb kitsendavalt tõlgendada väljendit „kui ei ole eripõhjusi vastupidiseks", mis — nagu selle sätte sõnastusest selgub — on erand sellest kohustusest (vt eelkõige hispaania keeles „[n]o habiendo", hollandi keeles „tenzij er [...] zijn", inglise keeles „unless there are", itaalia keeles „a meno que esistano", prantsuse keeles „sauf s'il y a", saksa keeles „sofern [...] nicht [...] entgegenstehen").

31 Teiseks on määruse artikli 98 lõige 1 oluline säte, et saavutada määrusega seatud eesmärk, mis puudutab kaubamärkide kaitset ühenduses.

32 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 24 on rõhutanud: kui ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise keelu määramine eeldaks selliste toimingute kordumise ilmse või piiramatu ohu olemasolu, peaks hageja ilmselt niisuguse ohu olemasolu tõendama. Kostja tulevikus võimaliku tegevuse kohta sellise tõendi esitamine oleks hagejale keeruline ja võiks võtta talle ühenduse kaubamärgiga antud ainuõigustelt nende mõju.

33 Kolmandaks, nagu on juba märgitud käesoleva otsuse punktis 25, peab ühenduse kaubamärkide kaitse olema ühetaoline kogu ühenduse territooriumil.

34 Niisiis sellise tõlgenduse tagajärg, mille kohaselt ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise keelu määramine eeldaks kostja poolt selliste rikkumiste kordamise ilmse või piiramatu ohu olemasolu, oleks see, et selle kaubamärgi kaitse ulatus erineks kohtute lõikes või isegi ühest menetlusest teise, sõltuvalt hinnangust, mis sellele ohule antakse.

35 Eelnevad kaalutlused ei takista ilmselt ühenduse kaubamärkide kohtul määrata sellist keeldu juhul, kui ta tuvastab, et kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine kostja poolt ei ole enam võimalik. See on nii eelkõige juhul, kui pärast asjaomaste toimingute tegemist on selle kaubamärgi omaniku vastu, millega seotud õigusi on rikutud, esitatud nõue, mis viib tema õiguste äravõtmiseni.

36 Seega tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse artikli 98 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et ainuüksi see, et ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise oht ei ole ilmne või see on mingil moel piiratud, ei ole eripõhjus, mille tõttu ühenduse kaubamärkide kohus võib jätta andmata korralduse, millega keelatakse kostjal neid toiminguid jätkata.

Teine küsimus

37 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas määruse artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et asjaolu, et siseriikliku õigusnormiga on sätestatud ühenduse kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldine keeld ja võimalus määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise eest, kui õiguste rikkumine toimub tahtlikult või raske hooletuse tõttu, on eripõhjus, mille tõttu ühenduse kaubamärkide kohus võib jätta andmata korralduse, millega keelatakse kostjal neid toiminguid jätkata.

38 Esiteks, nagu ilmneb sõnastusest, mida ühenduse seadusandja määruse artikli 98 lõike 1 esimeses lauses on kasutanud (vt eelkõige hispaania keeles „razones especiales", hollandi keeles „speciale redenen", inglise keeles „special reasons", itaalia keeles „motivi particolari", prantsuse keeles „raisons particulières", saksa keeles „besondere Gründe"), seondub mõiste „eripõhjused" konkreetse juhtumi faktiliste asjaoludega.

39 Niisiis ei saa asjaolu, et ühe liikmesriigi õigusnormid näevad ette kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu ning võimaluse määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise eest, pidada iseloomulikuks igale hagile, mis ühenduse kaubamärkide kohtule selles liikmesriigis kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise või sellise rikkumise ohu kohta esitatakse.

40 Intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu (TRIPS leping), mis on toodud Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu (Marrakeši leping) lisas 1C, on ühenduse nimel heaks kiidetud nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis puudutab tema pädevusse kuuluvaid küsimusi (EÜT L 336, lk 1; ELT eriväljaanne 11/21, lk 80), artikli 44 lõike 1 ja artikli 61 kohaselt on kõigil liikmesriikidel kohustus kehtestada eraõiguslikud sanktsioonid ja kriminaalkaristused, sh intellektuaalomandi õiguste rikkumise keeld. Selliste sanktsioonide olemasolu siseriiklikus õiguses ei saa seega olla *a fortiori* eripõhjuseks määruse artikli 98 lõike 1 esimese lause mõttes.

41 Teiseks juhul, kui selliseks eripõhjuseks määruse artikli 98 lõike 1 esimese lause mõttes tuleks pidada asjaolu, et liikmesriigi õigusnormid näevad ette kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu ning võimaluse määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise eest, seataks kohaldatava siseriikliku õiguse sisust sõltuvusse selles sättes käsitletava

põhimõtte kohaldamine, mille kohaselt ühenduse kaubamärkide kohtud peavad — v.a erandjuhul — andma korralduse, millega keelatakse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine.

42 Tegelikult oleksid ühenduse kaubamärkide kohtud sellistes liikmesriikides, mille siseriiklikud õigusnormid näevad ette kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu ning võimaluse määrata niisuguste toimingute jätkamise eest kriminaalkaristus, pidevalt vabastatud selliste korralduste andmisest, millega keelatakse kostjal jätkata toiminguid, milles teda süüdistatakse, ning nad ei peaks arvestama iga kohtuasja asjaolude eripäraga ja sellisel juhul ei oleks määruse artikli 98 lõikel 1 selle riigi territooriumil mingit mõju.

43 Niisugune tulemus oleks vastuolus nii ühenduse õiguse ülimuslikkuse põhimõttega kui ka selle ühetaolise kohaldamise nõudega.

44 Lõpuks, nagu Nokia ja Prantsusmaa valitsus ning ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 33 ja 34 märkisid, ei ole kohaldatavas siseriiklikus õiguses kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu olemasolul ja kriminaalkaristuse määramise võimalusel juhtudeks, kui selliseid toiminguid jätkatakse, samasugust hoiatavat mõju kui nende toimingute jätkamise keelul, mis on spetsiaalselt kostjale määratud ja millest kinnipidamine on tagatud asjakohaste meetmetega ning mis on välja kuulutatud täidetava kohtuotsusega. Järelikult ei saa kaubamärgi omanikku, kelle õigusi on rikutud, kaitsta samaväärselt sellise erikeelu puudumise korral.

45 Seega tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et asjaolu, et siseriikliku õigusnormiga on sätestatud ühenduse kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldine keeld ja võimalus määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute eest, kui

õiguste rikkumine toimub tahtlikult või raske hooletuse tõttu, ei ole eripõhjus, mille tõttu ühenduse kaubamärkide kohus võib jätta andmata korralduse, millega keelatakse kostjal selliseid toiminguid jätkata.

Kolmas küsimus

46 Kolmanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas määruse artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et ühenduse kaubamärkide kohtul, kes on teinud korralduse, millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine, on siseriiklikust õigusest lähtuvalt kohustus võtta asjakohased meetmed tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni isegi siis, kui see siseriiklik õigusnorm sätestab kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu ja võimaluse määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute eest, kui õiguste rikkumine toimub tahtlikult või raske hooletuse tõttu.

47 Selles osas tuleb rõhutada ühelt poolt, et määruse artikli 98 lõike 1 teine lause on sõnastatud käskivalt (vt eelkõige hispaania keeles „adoptará las medidas", hollandi keeles „treft [...] maatregelen", inglise keeles „shall [...] take [...] measures", itaalia keeles „[p]rende le misure", prantsuse keeles „prend [...] les mesures", saksa keeles „trifft [...] die [...] Maßnahmen").

48 Teiselt poolt, vastupidi kohustusele teha korraldus, millega keelatakse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvad või neid rikkuda võivad toimingud — mis on sätestatud määruse artikli 98 lõikes 1 —, millele on lisatud „eripõhjuseid" puudutav erand, ei tehta kohustusest võtta meetmed tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni — mis on ette nähtud sama sätte teises lauses —, mingeid erandeid.

49 Järelikult, kui liikmesriigi ühenduse kaubamärkide kohus on teinud korralduse, millega keelatakse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvad või neid rikkuda võivad toimingud, siis on ta kohustatud võtma selle liikmesriigi siseriiklikust õigusest tulenevad asjakohased meetmed, mis tagavad, et kõnealusest keelust peetakse kinni.

50 Selline tõlgendus on lisaks kooskõlas määruse artikli 98 lõike 1 eesmärgiga, mis on ühenduse kaubamärgiga antud õiguse kaitsmine.

51 Lisaks, nagu tuleneb teisele küsimusele antud vastusest, asjaolu, et kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid sätestavad ühenduse kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu ja võimaluse määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute eest, kui õiguste rikkumine toimub tahtlikult või raske hooletuse tõttu, ei vabasta ühenduse kaubamärkide kohut kohustusest teha korraldus, mis keelab kostjal neid toiminguid jätkata.

52 Seega ei vabasta sama asjaolu ühenduse kaubamärkide kohut kohustusest võtta siseriikliku õiguse kohaseid meetmeid tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni.

53 Järelikult tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et ühenduse kaubamärkide kohtutel, kes on andnud korralduse, millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine, on kohustus siseriiklikust õigusest lähtuvalt võtta asjakohased meetmed tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni isegi

juhul, kui see siseriiklik õigusnorm sätestab kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu ja võimaluse määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute eest, kui õiguste rikkumine toimub tahtlikult või raske hooletuse tõttu.

Neljas küsimus

54 Neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas määruse artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et ühenduse kaubamärkide kohtutel, kes on andnud korralduse, millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine, on kohustus siseriiklikust õigusest lähtuvalt võtta asjakohased meetmed tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni, kui neid meetmeid siseriikliku kaubamärgiga seotud õiguste analoogse rikkumise korral nende õigusnormide alusel ei võeta.

55 Vastustest teisele ja kolmandale küsimusele tuleneb, et ühenduse seadusandja on pannud ühenduse kaubamärkide kohtutele kohustuse ühelt poolt keelata — v.a eripõhjustel — ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine, ja teiselt poolt võtta asjakohased meetmed tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni.

56 Määruse artikli 14 lõike 1 kohaselt „reguleerib ühenduse kaubamärgi rikkumist siseriiklik õigus, mis käsitleb siseriikliku kaubamärgi rikkumist, [määruse] X jaotise sätete kohaselt".

57 Seega on määruse artikli 98 lõike 1 teises lauses ette nähtud meetmete olemus määratud selle liikmesriigi siseriikliku õigusega, mille ühenduse kaubamärkide kohtule on hagi esitatud, nagu tuleneb ka kõnealuses sättes olevast otsesest viitest sellele õigusele. Selles osas, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 42 rõhutab, peavad liikmesriigid oma siseriiklikus õiguses nägema ette tõhusad meetmed, mis takistavad kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamist.

58 Seetõttu, pannes ühenduse kaubamärkide kohtutele absoluutse kohustuse võtta korraldust andes sellised meetmed, millega takistatakse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamist, on ühenduse seadusandja välistanud võimaluse, et liikmesriigi siseriiklik õigus seab nende meetmete võtmise sõltuvusse täiendavatest tingimustest.

59 Sellisel juhul peab määruse artikli 98 lõike 1 teist lauset tõlgendama nii, et selles ei viidata siseriiklikele õigusnormidele nende tingimuste osas, mis kehtivad nendes õigusnormides ette nähtud nende meetmete rakendamise kohta, mis on asjakohased tagamaks ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise keelust kinnipidamist, vaid selles eeldatakse, et niisugused meetmed määratakse kohe, kui on antud korraldus keelata kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine. Eelkõige tuleneb sellest, et ühenduse kaubamärkide kohtud on kohustatud niisuguseid meetmeid võtma ilma kohaldatavas siseriiklikus õiguses nende elluviimiseks sätestatud tingimusi arvesse võtmata.

60 Kui see ei oleks nii, siis ei saavutataks määruse artikli 98 lõikes 1 sätestatud eesmärki, mis on kaitsta ühetaoliselt kogu ühenduse territooriumil ühenduse kaubamärgiga antud õigusi rikkumiste vastu. Tegelikult ei saa hoiatavat mõju tagada keeluga

jätkata kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvaid või neid rikkuda võivaid toiminguid, kui sellega ei kaasne asjakohaseid meetmeid tagamaks, et sellest peetakse kinni.

61 Seega ei oma *a fortiori* tähtsust see, et samaväärsetel asjaoludel ei võimalda siseriiklik õigusnorm siseriiklikel kohtutel kohaldada niisuguseid meetmeid koos keeluga jätkata siseriikliku kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvaid toiminguid. Tuleb meenutada, et nõukogu 21. detsembri 1988. aasta esimene direktiiv 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 92) ühtlustas küll siseriiklike kaubamärkidega antavate õiguste sisu, kuid mitte õiguskaitsevahendeid, mis on mõeldud selle tagamiseks, et kolmandad isikud nendest kinni peaksid.

62 Järelikult tuleb neljandale küsimusele vastata, et määruse artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et ühenduse kaubamärkide kohtutel, kes on andnud korralduse, millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine, on kohustus võtta sellised siseriiklikust õigusest tulenevad meetmed, mis on asjakohased tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni isegi siis, kui neid meetmeid siseriikliku kaubamärgiga seotud õiguste analoogse rikkumise korral nende õigusnormide alusel ei võeta.

Kohtukulud

63 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94, ühenduse kaubamärgi kohta artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et ainuüksi see, et ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamise oht ei ole ilmne või see on mingil moel piiratud, ei ole eripõhjus, mille tõttu ühenduse kaubamärkide kohus võib jätta andmata korralduse, millega keelatakse kostjal neid toiminguid jätkata.**

2. **Määruse nr 40/94 artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et asjaolu, et siseriikliku õigusnormiga on sätestatud ühenduse kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldine keeld ja võimalus määrata kriminaalkaristus kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute eest, kui õiguste rikkumine toimub tahtlikult või raske hooletuse tõttu, ei ole eripõhjus, mille tõttu ühenduse kaubamärkide kohus võib jätta andmata korralduse, millega keelatakse kostjal neid toiminguid jätkata.**

3. **Määruse nr 40/94 artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et ühenduse kaubamärkide kohtutel, kes on andnud korralduse, millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine, on kohustus siseriiklikust õigusest lähtuvalt võtta asjakohased meetmed tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse**

kinni isegi siis, kui see siseriiklik õigusnorm sätestab kaubamärgiga seotud õiguste rikkumise üldise keelu ja võimaluse määrata kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute eest kriminaalkaristus, kui õiguste rikkumine toimub tahtlikult või raske hooletuse tõttu.

4. **Määruse nr 40/94 artikli 98 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et ühenduse kaubamärkide kohtutel, kes on andnud korralduse, millega keelatakse kostjal ühenduse kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvate või neid rikkuda võivate toimingute jätkamine, on kohustus võtta sellised siseriiklikust õigusest tulenevad meetmed, mis on asjakohased tagamaks, et kõnealusest keelust peetakse kinni isegi siis, kui neid meetmeid siseriikliku kaubamärgiga seotud õiguste analoogse rikkumise korral nende õigusnormide alusel ei võeta.**

Allkirjad